

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISE

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235296

IMPROVEMENT OF THE MECHANISM OF MANAGEMENT ACCOUNTING OF ENTERPRISE EXPENSES IN THE CONDITIONS OF CLUSTERIZATION

pages 6–11

Pavlo Hlasov, Postgraduate Student, Department of Audit, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, e-mail: Pavel_Glasov@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1951-6755>

The object of research is the implementation of clustering of the economy as an effective mechanism for management accounting of the costs of enterprises. One of the most problematic areas is the identification of the main priority areas of clustering the economy, which will actively influence the development of management accounting of enterprises' costs. The use of a cluster mechanism for management cost accounting, thanks to management, information, personnel, financial, investment, and innovation potential, will create a research base for developing cost accounting methods and assess the prospects for its use in clusters.

The analysis of the current state of the introduction of clustering of the economy is made on the example of Ukraine. The main characteristics of the directions of development of the introduction of clustering of the economy have been determined. The main priority areas of clustering of the economy will actively influence the development of management accounting of enterprises' costs.

In the course of the study, approaches to clustering the economy as an effective mechanism for management accounting of enterprises' costs are used. The stages of the introduction of clustering of the economy as an effective mechanism for management accounting of the costs of enterprises are determined. These stages provide for the determination of the role of clustering the economy in creating an effective mechanism for accounting for expenses in clusters and the development and implementation of action plans for its implementation. The next step is to analyze the implementation of management accounting of expenses in clusters and develop the principles of its formation. For their implementation, it is proposed to develop directions for the development of the introduction of clustering of the economy and to present the cluster mechanism as an effective factor in improving the management accounting of enterprises' costs. Thanks to this, it is possible to prevent and solve the problems of management accounting of expenses in clusters and to increase the efficiency of the cluster association. In comparison with similar well-known methods, the proposed approaches allow to form an effective management cost accounting system and improve management in clusters using the cluster approach.

Keywords: clustering of the economy, cluster formations, management cost accounting, management cost accounting mechanism.

References

- Atkin, D., Chaudhry, A., Chaudry, S., Khandelwal, A. K., Verhoogen, E. (2017). Organizational Barriers to Technology Adoption: Evidence from Soccer-Ball Producers in Pakistan*. *The Quarterly Journal of Economics*, 132 (3), 1101–1164. doi: <http://doi.org/10.1093/qje/qjx010>
- Hlasov, P. V. (2018). Economic clusterization effective mechanism of management accounting of company escorts. *Problemy innovatsiino-investytsiynoho rozvytku*, 14, 4–12.
- Iershova, N. Yu. (2017). The Conceptual Framework of Strategic Management Accounting. *Problemy ekonomiky*, 1, 195–202.
- Fu, H., Kleinberg, R. D., Lavi, R., Smorodinsky, R. (2017). Job security, stability, and production efficiency. *Theoretical Economics*, 12 (1), 1–24. doi: <http://doi.org/10.3982/te2016>
- Leiser, S., Mills, S. (2019). Local Government Fiscal Health: Comparing Self-Assessments to Conventional Measures. *Public Budgeting & Finance*, 39 (3), 75–96. doi: <http://doi.org/10.1111/pbaf.12226>
- Lu, R., Reve, T., Huang, J., Jian, Z., Chen, M. (2018). A literature review of cluster theory: are relations among clusters important? *Journal of Economic Surveys*, 32 (4), 1201–1220. doi: <http://doi.org/10.1111/joes.12255>
- McDonald, III, B. D., Larson, S. E. (2020). Implications of the Coronavirus on Sales Tax Revenue and Local Government Fiscal Health. *Journal of Public and Nonprofit Affairs*, 6 (3), 377–400. doi: <http://doi.org/10.20899/jpna.6.3.377-400>
- Mykoliuk, O. (2017). Formation of cluster structures in the conditions of the energy independence development. *Economic Analysis*, 3 (27), 56–61. doi: <http://doi.org/10.35774/econa2017.03.056>
- Palyvoda, O. M., Karpenko, O. O. (2017). The Social Effects of Functioning of the Regional Clusters in the Economy: Mechanisms of Formation and Approaches to the Calculation. *Biznes Inform*, 3, 103–108.
- Pankova, L., Potapenko, T. (2018). Formation of the cluster model of national economy on the basis of regional development. *Ekonomika i orhanizatsiia upravlinnia*, 2 (30), 47–56.
- Pushkar, T. A., Fedorova, V. G. (2011). World experience of network and cluster associations formation and development. *Ekonomichni litopisi-XXI*, 11-12, 68–71.
- Ryneiska, L. S. (2016). The clusters in the modern global economy. *Efektivna ekonomika*, 5, 1–3.
- Samiilenko, H. M. (2019). Cluster structures of Ukrainian regions: theoretical aspects, problems and perspectives of practical implementation. *Problemy ta perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, 1, 155–165.
- Shevtsova, H. Z., Shvets, N. V. (2017). Klasteryzatsiia khimichnoi promyslovosti: yevropeyskyi dosvid ta uroky dlia Ukrainy. *Biuletyn ekonomichnoi nauky Ukrainy*, 2 (33), 103–109.
- Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ekonomichnoi stratehii na period do 2030 roku (2021). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 179. 03.03.2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#n25>

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235625

CRITICAL EVALUATION OF THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT PRINCIPLES WITHIN THE FASHION BUSINESS MODEL COMPONENTS FOR EARLY-STAGE COMPANY

pages 12–17

Olena Vynogradova, Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of Department of Marketing, State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine, e-mail: evvy@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7250-5089>

Nadiia Pysar, Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of Marketing, State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine, e-mail: diserdiser72@gmail.com, ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-2656-7323>

Nina Drokina, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Department of Marketing, State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine, e-mail: drokina.nina@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8348-1203>

Olga Lytovnova, PhD, Associate Professor, Department of Marketing, State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine, e-mail: o.voropaieva@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3291-3651>

Iryna Sovershenna, PhD, Associate Professor, Department of Marketing, State University of Telecommunications, Kyiv, Ukraine, e-mail: iras2007@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5592-9130>

The object of research is the processes of interaction of business model components for the enterprise in the fashion industry at an early stage of its life cycle, which are subject to the principles of sustainable development and distinguish the business model from the model of «fast fashion». One of the most problematic places is to determine the actual components of the business model of the enterprise of the fashion industry, working on the principles of sustainable development, rather than those that are only declared by the company itself. And also used as a tool for promotion without the actual implementation of these tools. In addition, it is important not only to establish a minimum list of such tools, but also to establish their relationship.

The study used methods of detailed analysis of the current state of the problem, based on information retrieval with extensive use of computers. Methods of empirical research (observation, comparison), method of synthesis and structural-genetic method (extraction from the complex phenomenon of such elements which considerably influence other parties of object of research, in a investigated case of tools of sustainable development) were also used. Various sources of information, databases EBSCO, ResearchGate, Jstor, secondary sources of information, company websites, analytical reports were used. As well as primary sources – interviews with representatives of fashion industry companies that implement «sustainable» practices in business processes at their enterprises (for example, Ze Kout LLC, Kyiv, Ukraine).

The scientific and practical value of the study is that the business activities of modern companies must be consistent with the goals of sustainable development stated by the UN. And development – to involve its consumers not only in the promotion, evaluation or promotion of existing products, but also in the creation of quality products based on the principles of sustainable development. This provides an opportunity to renew the cooperation of companies, update the mission, goals, and vision of business development at high quality standards of sustainable economic development. This allows to reasonably approach the construction of business on the principles of sustainable development and obtain economic effects from the introduction into production of the principles of sustainable development. In particular, product quality can be improved.

Keywords: fashion industry, sustainable development principles, business model, business life cycle, sustainable development.

References

1. Thorisdottir, T. S., Johannsdottir, L. (2019). Sustainability within Fashion Business Models: A Systematic Literature Review. *Sustainability*, 11 (8), 2233. doi: <http://doi.org/10.3390/su11082233>
2. Blowfield, M., Murray, A. (2008). *Corporate Responsibility*. Oxford: Oxford University Press, 413.
3. Claudio, L. (2007). Waste Couture: Environmental Impact of the Clothing Industry. *Environmental Health Perspectives*, 115 (9), 448–454. doi: <http://doi.org/10.1289/ehp.115-a449>
4. De Brito, M. P., Carbone, V., Blanquart, C. M. (2008). Towards a sustainable fashion retail supply chain in Europe: Organisation and performance. *International Journal of Production Economics*, 114 (2), 534–553. doi: <http://doi.org/10.1016/j.ijpe.2007.06.012>
5. Wirtz Bernd, W. (2011). *Business Model Management. Design-Instruments-Success Factors*. Gabler Verlag. Springer Fachmedien Wiesbaden GmbH, 342.
6. Slávik, Š., Bednár, R. (2014). Analysis of Business Models. *Journal of Competitiveness*, 6 (4), 19–40. doi: <http://doi.org/10.7441/joc.2014.04.02>
7. Linder, J., Sharla, C. (2000). *Changing Business Models: Surveying the Landscape*. Available at: https://www.researchgate.net/publication/243769365_Changing_Business_Models_Surveying_the_Landscape
8. Weill Peter & Vitale Micahle. (2001). *Place to Space: Migrating to eBusiness Models*. Boston: Harvard Business School Press. Available at: <https://hbswk.hbs.edu/archive/place-to-space-migrating-ebusiness-models-making-clicks-become-bricks>
9. Hedman, J., Kalling, T. (2003). The business model concept: theoretical underpinnings and empirical illustrations. *European Journal of Information Systems*, 12 (1), 49–59. doi: <http://doi.org/10.1057/palgrave.ejis.3000446>
10. Osterwalder, A., Yves, P. (2010). *Business Model Generation: A Handbook for Visionaries, Game Changers, and Challengers*. Willowbrook, IL: Audio-Tech Business Book Summaries.
11. Mark, J., Christensen, C., Henning, K. (2008). Reinventing Your Business Model. *Harvard Business Review*, 87 (12), 52–60. Available at: https://www.researchgate.net/publication/281537631_Reinventing_Your_Business_Model
12. Rappa, M. (2006). *Business Models on the Web*. Available at: http://home.ku.edu.tr/~daksen/mgis410/materials/Business_Models_on_the_Web.pdf
13. Christian, N., Lund, M. (2018). Building scalable business models. *MIT Sloan Management Review*, 59, 65–69. Available at: <https://dunnet.dk/media/125194/bm-scalability-wp.pdf>
14. Rothaermel, F. T. (2019). *Strategic Management*. New York: McGraw-Hill Education, 555. Available at: <https://www.worldcat.org/title/strategic-management/oclc/1007507152>
15. Gaffié, A. (2019). *Pangaia Is The Sustainable Fashion Brand Taking Over Instagram*. Available at: <https://www.lofficielsingapore.com/fashion/pangia-life-size-fashion>
16. Talonen, T., Hakkarainen, K. (2014). Elements of Sustainable Business Models. *International Journal of Innovation Science*, 6 (1), 43–54. doi: <http://doi.org/10.1260/1757-2223.6.1.43>
17. Lüdeke-Freund, F. (2014). *Working definitions of «Sustainable business model» & «Business model for sustainability»*. Available at: <https://sustainablebusinessmodel.org/2014/06/09/working-definitions-of-sustainable-business-model-business-model-for-sustainability/>
18. *The Sustainable Development Goals. Official United Nations web-site*. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/news/communications-material/>
19. *WCED Our Common Future. Chapter 2: Towards Sustainable Development-A/42/427 Annex, Chapter 2-UN Documents: Gathering a body of global agreements*. Available at: <http://www.un-documents.net/ocf-02.htm>
20. Cheng, Z. (2018). *Pharrell's favorite ethical brand has launched globally*. Available at: <https://hypebae.com/2018/12/sustainable-brand-pangaia-lookbook>
21. *D2C e-commerce*. Available at: <https://www.sana-commerce.com/e-commerce-terms/what-is-d2c-e-commerce/>
22. *Pangaia official web-site*. Available at: <https://thepangaia.com/pages/impact-our-vision>
23. Roberts-Islam, B. (2019). *This Startup Is Reshaping What It Means To Be A Sustainable Fashion Brand, From Materials Through To Products*. Available at: [56](https://www.forbes.com/sites/brook-

</div>
<div data-bbox=)

erobertsislam/2019/12/05/this-startup-is-reshaping-what-it-means-to-be-a-sustainable-fashion-brand-from-materials-through-to-products/?sh=42cd25a5732f

24. The PANGAIA. *Reikan*. Available at: <https://reikancreations.com/the-pangaia>
25. *Pangaia is the material science-focused brand that is redefining sustainable loungewear* (2021). Available at: <https://vogue.sg/pangaia-sustainable-loungewear/>
26. Conlon, S. (2020). *Pangaia, Young Hollywood's Favourite Lounge-wear Label, Comes With Superlative Sustainable Credentials*. Available at: <https://www.vogue.co.uk/fashion/article/pangaia-sustainable-loungewear-brand>
27. Manoff, J. (2019). *Fashion brands are abandoning traditional org charts in favor of 'fluid' teams*. Available at: <https://www.glossy.co/fashion/fashion-brands-are-abandoning-traditional-org-charts/>
28. *Good on you*. PANGAIA. Available at: <https://directory.goodonyou.eco/brand/pangaia#>
29. PANGAIA: «We Spent 10 years Developing a Breakthrough Vegan Technology» (2019). *Vegconomist*. Available at: <https://vegconomist.com/interviews/pangaia-we-spent-10-years-developing-a-breakthrough-vegan-technology/>

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235925

DEFINITION OF THE MAIN WAYS OF RECOVERY OF THE HOSPITALITY INDUSTRY

pages 18–21

Oleksii Sobin, Senior Lecturer, Department of Hotel and Restaurant Business, National University of Food Technologies, Kyiv, Ukraine, e-mail: leshasobin@ukr.net, ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-8395-6136>

The object of research in this work was the tourism industry. The main emphasis was placed on hotel enterprises, which suffered heavy losses during the knockdown period, as well as in the post-clown period. The conditions of the pandemic lockdown have prompted economic agents to restructure in accordance with the new communication and operational rules. The sphere of hotel services, the main purpose of which is the organization of recreation, has suffered the most from quarantine, because it was completely banned. Therefore, small hotels could not recover, they closed. Subsequently, the government was allowed not to close the domestic hotel industry, but to continue to operate subject to specially developed temporary recommendations for the operation of hotels. These recommendations relate to hotel reservations, accommodation and meals for tourists in rooms, hotel disinfection conditions and room disruption before and after guest accommodation, hotel staff working conditions, and the like.

The creation of hybrid hotels or combo hotels and concept hostels as integration forms of enterprises in the hospitality industry has been proposed as one of the possible ways out of the hospitality enterprises. The study used an empirical method of research. By comparing different periods it was possible to draw conclusions about the financial losses of the hotel industry. Due to the analysis of the issue, changes in the organization of hotels, working conditions of the hotel industry, which occurred due to the introduction of quarantine, were investigated and revealed. The article examines the problems and difficulties of the hotel industry in a pandemic. Mitigation of quarantine has helped to revitalize activities, but it is legitimate within the protocols and regulations of local and state authorities to prevent the spread of viral infections. Therefore, the management of economic entities introduces compliance control for compliance and compliance with the rules, another name for

compliance control – «compliance risk management». This function is assigned to special employees or even entire divisions of the company. Large enterprises introduce a department or service responsible for compliance.

The research results obtained can be useful in studying issues related to man-made disasters, environmental disasters and their impact on the tourism industry.

Keywords: tourist industry, hospitality enterprises, hotel sphere, combo hotel, COVID-19 pandemic, compliance control.

References

1. Asaulenko, N. (2020). Innovation process models at the hospitality industry enterprises. *Black Sea Economic Studies*, 55, 71–77. doi: <http://doi.org/10.32843/bses.55-11>
2. Hamida, A.-E. M., Heba, S. Z. M., Wessam, S. A. E. (2020). The Impact of Job Burnout on Employees' Commitment in Tourism Enterprises. *Minia Journal of Tourism and Hospitality Research*, 10 (1), 1–26. doi: <http://doi.org/10.21608/mjthr.2020.139532>
3. *Yaki zakhody bezpeky pid chas karantynu maiut vzhlyvaty kyivski hoteli* (2020). Vechirnyy Kyiv. Available at: <https://vechirniy.kyiv.ua/news/yaki-zakhody-bezpeky-pid-chas-karantynu-mayut-vzhlyvaty-kyivski-hoteli>
4. Bereshchak, V. (2000). Ohliad rynku hoteliv: shcho vidbuvaetsia z hoteliamy v Ukraini. *Ekskluzyv*. Available at: <https://thepage.ua/ua/exclusive/oglyad-rinku-goteliv-sho-vidbuvaetsia-z-gotelyami-v-ukrayini>
5. Shatska, Z., Pushkar, K. (2020). Problems and prospects of tourism development in the context of innovative technologies. *Pryazovskyyi Economic Herald*, 3 (20). doi: <http://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-3-25>
6. *Ofitsiynyi sait industrii hostynnosti Ispanii*. Available at: <https://www.cehe.es/publicaciones-hosteleria.html>
7. *Statystychni dani Respubliki Italiia*. Available at: <https://www.statista.com/statistics/722442/number-of-tourists-in-florence-italy/>
8. *HVS Global Hospitality Service*. Available at: <https://www.hvs.com/insights/search/?c=73>
9. *Pandemiia COVID-19 ta yii naslidky u sferi turizmu. Onovlennia do dokumentu «Dorozhnia karta konkurentospromozhnoho rozvytku sfery turizmu v Ukraini»* (2020). Hotel and Destination Consulting. Available at: <http://www.ntoukraine.org/assets/files/EBRD-COVID19-Report-UKR.pdf>
10. Ostapenko, Ya. O. (2015). Statistical analysis of the hotel industry and prognosis of its development. *Mykolaivskyyi natsionalnyi universytet imeni V. O. Sukhomlynskoho*, 8, 1216–1221. Available at: <http://global-national.in.ua/archive/8-2015/256.pdf>
11. Nenykh, Kh. (2020). *Hoteli pid chas korona virusu*. Varianty. Available at: <https://varianty.lviv.ua/71114-hoteli-pid-chas-koronavirusu>
12. *Noviy protokol chistoty i obsluzhivaniya gostey: primer GOST Otel Menedzhment* (2020). Available at: <http://prohotelia.com/2020/05/staycation-gost-hotel-managment/>
13. *Novi poslablennia karantynu: yak MOZ proponuie pratsiuvaty hoteliam, fitnes-klubam i transportu* (2020). Liha 360. Available at: https://biz.ligazakon.net/ua/news/195407_nov-poslablennya-karantynu-yak-moz-proponuie-pratsiuvaty-gotelyam-fitness-klubam-transportu
14. Melnyk, A. O., Tugin, N. V. (2019). Problemy rozvytku turizmu v Ukraini. *Suchasni determinanty rozvytku biznesu v Ukraini*. Kyiv: KNUTD, 115–118. Zemlina, Y., Lifirenko, O. (2019). Trends in Business Hotel Development in Ukraine. *Restaurant and Hotel Consulting*. *Innovations*, 2 (1), 121–131. doi: <http://doi.org/10.31866/2616-7468.2.1.2019.170430>
15. *Hotelnyi pishliakantyn: yak tosoho lita pratsiuvatymut zaklady rozmishchennia* (2020). Ukrainske radio. Available at: <http://nrcu.gov.ua/news.html?newsID=93421>

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMY

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235888

MINIMIZATION OF ENERGY EFFICIENCY BARRIERS IN THE CONTEXT OF OPTIMIZATION OF MANAGEMENT DECISIONS IN THE PROCESS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

pages 22–27

Lilia Bilous, Postgraduate Student, Department of Management and Administration, V. N. Karazin Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine, e-mail: l.bilous@karazin.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5179-2517>

The object of research is the socio-economic model of the country in terms of energy efficiency factors in the process of economic development. The author has adapted the taxonomy of barriers and identified a new group of barriers inherent in the socio-economic models of countries with economies in transition. Achieving the goals of sustainable development is possible by achieving overall energy efficiency, which is provided by the implemented innovative energy technologies. The ability of the studied subjects to perceive and promote innovative energy technologies is determined by the level of their economic development. When building the concept of energy efficient management, the studied subjects should take into account the exhaustion of primary resources against the background of growing needs. One of Harrington's logical functions was used to determine the level of economic development of the studied subjects. In the indicators of the particular desirability of Harrington's logical function, indicators from 0.37 to 0.8 are the potential for development, currently unrealized in the studied subjects, which is the path to sustainable development. According to certain levels of private preferences, economic agents are given recommendations on the economic feasibility of introducing innovative energy technologies. At the same time, the research process involved the identification and localization of energy efficiency barriers in the studied subjects, which expanded the analytical opportunities in terms of providing practical recommendations. Such recommendations, combined with the private preferences of the studied subjects, allowed to formulate a conceptual scheme to increase the efficiency of energy resources of economic development management. The author proposes measures: scaling of grant financing, decentralization of energy sources, introduction of knowledge, cooperation of communities and in the community, development of entrepreneurship and greening of the environment. Directions strengthen the motivation of management decisions in the context of the effective impact of energy factors on the dynamics of economic development in modern conditions and can be used in the development of current and strategic plans and programs.

Keywords: energy efficiency barriers, taxonomy of barriers, management decisions, sustainable development.

References

- Ratner, C. V. (2014). The main trends of research in the field of energy efficiency: economic, institutional and social aspects. *Ekonomicheskiiy analiz: teoriya i praktika*, 40 (391), 2–13.
- Jaffe, A. B., Stavins, R. N. (1994). The energy-efficiency gap What does it mean? *Energy Policy*, 22 (10), 804–810. doi: [http://doi.org/10.1016/0301-4215\(94\)90138-4](http://doi.org/10.1016/0301-4215(94)90138-4)
- Ratner, C. V. (2015). Vplyv rehionalnykh innovatsiynykh system na uspihnist realizatsii prohram z enerhozberezhennia ta pidvyshchennia enerhoefektyvnosti. *Innovatsii*, 7 (201), 60–69.
- Blumstein, C., Krieg, B., Schipper, L., York, C. (1980). Overcoming social and institutional barriers to energy conservation. *Energy*, 5 (4), 355–371. doi: [http://doi.org/10.1016/0360-5442\(80\)90036-5](http://doi.org/10.1016/0360-5442(80)90036-5)
- Painuly, J. P., Reddy, B. S. (1996). Electricity Conservation Programs: Barriers to Their Implementation. *Energy Sources*, 18 (3), 257–267. doi: <http://doi.org/10.1080/00908319608908765>
- Weber, L. (1997). Some reflections on barriers to the efficient use of energy. *Energy Policy*, 25 (10), 833–835. doi: [http://doi.org/10.1016/s0301-4215\(97\)00084-0](http://doi.org/10.1016/s0301-4215(97)00084-0)
- Sorrell, S., Schleich, J., Scott, S., O'Malley, E., Trace, F., Boede, U., Oster-tag, K., Radgen, P. (2000). *Reducing barriers to energy efficiency in public and private organizations*. Brighton: Energy research centre science and technology policy research (SPRU). University of Sussex, 31, 405–430.
- Korppoo, A. (2005). Russian energy efficiency projects: lessons learnt from Activities Implemented Jointly pilot phase. *Energy Policy*, 33 (1), 113–126. doi: [http://doi.org/10.1016/s0301-4215\(03\)00207-6](http://doi.org/10.1016/s0301-4215(03)00207-6)
- Ratner, S. V., Yosypiv, L. V. (2014). Information barriers as a factor of new technologies diffusion slowdown. *Ekonomicheskiiy analiz: teoriya i praktika*, 16 (367), 14–28.
- Bilous, L. (2020). Determination of energy efficiency barriers taxonomy in socio-economic model of Ukraine. *Technology Audit and Production Reserves*, 3 (4 (53)), 14–21. doi: <http://doi.org/10.15587/2706-5448.2020.206682>
- Bilous, L. (2020). Evaluation of the feasibility of implementing innovative energy efficient technologies on the way of economic development of the region. *EUREKA: Social and Humanities*, 4, 15–24. doi: <http://doi.org/10.21303/2504-5571.2020.001377>
- Pychkalev, A. V. Generalized harrington's desirability function for the comparative analysis of technical facilities. *Issledovaniya nauko-grada*, 1 (1), 25–28.
- Ligonenko, L. O. (2015). Methodology and tools for evaluation of enterprise innovation. *Marketing and innovation management*, 3, 105–117
- Lyubushin, N. P., Brikach, G. E. (2014). Harrington's desirability generalized function in multiple parameter economic tasks. *Ekonomicheskiiy analiz: teoriya i praktika*, 13 (18), 2–10. Available at: <https://www.fin-izdat.ru/journal/analiz/detail.php?ID=61763>
- Bilous, L. B.; Rodchenko, V. B. (Ed). (2017). *Stratichichni umovy mist-sevoho rozvytku. Mistsevyi rozvytok: krashchi praktyky ta instrumenty rozumnoho zrostantia*. Kharkiv: Drukarnia «Madryd», 135–183.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235901

FORMATION OF PRINCIPLES OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF INCLUSIVE TOURISM AS A MULTIFUNCTIONAL SYSTEM

pages 28–32

Natalia Bielousova, PhD, Associate Professor, Department of Aerospace Geodesy and Land Management, National Aviation University, Kyiv, Ukraine, e-mail: belousova-69@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5829-1467>

The object of research is the problem of formation of principles for the development of inclusive tourism as a new multifunctional scientific and practical direction, is considered within the framework of the socio-economic sphere. One of the most problematic places for the implementation of this direction is the theoretical and methodological substantiation of the principles of development and implementation of inclusive tourism, which is just beginning to be studied from the point of view of economic efficiency and social

protection, appearing in the market of tourist services. In this regard, a significant factor remains the complexity of solving socio-economic problems related to both inclusive tourism and scientific areas related to it, together create an inclusive environment and ensure the systematic development of a new direction.

The analysis of the current state of inclusive tourism in the world is carried out, the principles and priority tasks for the development and implementation of this direction are determined on the example of Ukraine. For the unstable social and economic spheres of Ukraine, the procedure for adapting inclusive tourism is complicated by the impact of implementation risks and is a complex and lengthy procedure.

During the study, 7 principles of social rehabilitation of people with inclusion were used, which formed the basis of the general concept of development and implementation of inclusive tourism. For their implementation, the factors that contribute to the adaptation of persons with disabilities through inclusive tourism and factors that limit or influence the possibility of organizing inclusive tourism have been identified. Thanks to this, a methodologically informative segment of the development of an inclusive environment is provided and a procedure for assessing both social and economic risks of the project becomes possible. Only if there is a state strategic program for the long-term development of inclusive tourism and a thorough analysis of key risks, it is possible to avoid problems in the future.

In comparison with similar well-known methodologies, the proposed approaches allow minimizing risks in the process of creating an inclusive environment and predicting the electoral reaction and socio-economic aspects of introducing inclusive tourism.

Keywords: social and economic development, inclusive tourism, inclusive middle class, people with disabilities, functional system.

References

- Bielousova, N., Skorostetska, O. (2020). Development of inclusive tourism in Ukraine. *Current issues of inclusive tourism introduction in Ukraine and other countries*. Poznan, 36–52.
- Asmaryan, A. A.; Gorokhov, A. A. (Ed.) (2021). Perspektivy razvitiya ekonomicheskogo potentsiala turizma posredstvom inkluzivnogo turizma. *Budushee Nauki – 2021*. Kursk, 46–49.
- Dektyareva, A. V., Gorgodze, T. E. (2020). Inkluzivnyi turizm: tselevaya auditoriya i barery razvitiya v Rosiyskoy Federatsii. *Upravlenie sotsialno-ekonomicheskimi razvitiem regionov: problemy i puti ikh resheniya*, 131–140.
- Sigida, E. A., Lukyanova, I. E. (2015). *Invalidnost i turizm: potrebnost i dostupnost*. Moscow: INFRA-M, 106.
- Naumenko, L. Yu., Lepskiy, V. V., Makarenko, S. V., Borysova, I. S., Cemenenko, O. V. (2015). Inkluzivnyi turizm yak vyd reabilitatsii: suchasni potreby invalidiv. *Ukrainskyi visnyk medyko-sotsialnoy ekspertyzy*, 2, 23–26.
- Esipova, S. A., Portnykh, A. V. (2019). Bezbarerniy turizm kak faktor ekonomicheskogo razvitiya regiona. *Upravlenie ekonomicheskimi sistemami: elektronnyy nauchnyy zhurnal*, 12 (130), 23–26.
- Yarskaya-Smirnova, E. R., Naberushkina, E. K. (2004). *Sotsialnaya rabota s invalidami*. Saint Petersburg: Piter, 316.
- Geraseva, Yu. V. (2020). Zarubezhnyy opyt proektirovaniya dostupnoy sredy dlya malomobilnykh grup naseleniya v sfere turizma. *Aktualnye problemy razvitiya turizma*. Moscow, 446–451.
- Leidner, R. (2008). *Tourism accessible for all in Europe*. Tourism Review. Ethical: Barrier Free Tourism, 13. Available at: <https://www.accessibletourism.org/?i=enat.en.reports.584>
- Jeong, M.-K., Park, K.-W., Ryu, J.-K., Kim, G.-M., Jung, H.-H., Park, H. (2021). Multi-Component Intervention Program on Habitual Physical Activity Parameters and Cognitive Function in Patients with Mild Cognitive Impairment: A Randomized Controlled Trial. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18 (12), 6240. doi: <http://doi.org/10.3390/ijerph18126240>
- Hyams, K. C. (1996). War Syndromes and Their Evaluation: From the U.S. Civil War to the Persian Gulf War. *Annals of Internal Medicine*, 125 (5), 398–405. doi: <http://doi.org/10.7326/0003-4819-125-5-199609010-00007>
- MacBeath, J., Galton, M., Steward, S., MacBeath, A., Page, C. (2005). *The Costs of Inclusion*. Cambridge: Victoria Press, 78.
- Bielousova, N. (2019). Characteristics of the main directions of inclusive rehabilitation and social tourism in Ukraine. *Ekonomichna Ta Sotsialna Geografiya*, 81, 18–28. doi: <http://doi.org/10.17721/2413-7154/2019.81.18-28>
- Sotsialna robota z invalidamy*. Available at: http://megalib.com.ua/content/2732_55_Sotsialna_robota_z_invalidami.html
- Malynka, V. *Statystyka ta analiz malomobilnykh verstv naseleння*. HO «Prava liudyny». Available at: <http://prava-liudyny.org/u-programah-partij-na-vyboro-u-kyievi-majzhe-ne-vrahovani-interesy-malomobilnyh-grup/>

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235915

FEASIBILITY JUSTIFICATION OF IMPLEMENTATION OF A DEVICE FOR SORTING SHEEP PRODUCTS IN THE CONTEXT OF INDUSTRY DEVELOPMENT

pages 33–40

Andrii Tsybukh, Postgraduate Student, Senior Lecturer, Department of Automated Electromechanical Systems, Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, Ukraine, e-mail: tsandrii@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3492-9833>

Olha Kravchenko, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Department of Economics and Marketing, Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, Ukraine, e-mail: olga0804kravchenko@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4935-9965>

Ivan Pomitun, Doctor of Agricultural Sciences, Professor, Department of Selection and Technological Research in Small Livestock and Horse Breeding, Institute of Animal Science of the National Academy of Agrarian Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, e-mail: pomitun@ukr.net, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7743-3600>

Mykola Lysychenko, Doctor of Technical Sciences, Professor, Department of Automated Electromechanical Systems, Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, Ukraine, e-mail: 1prlysychenko@khntusg.info, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4424-0159>

The object of research is the methodology of a feasibility study for the introduction of a device for sorting sheep products. Sheep products mean sheep wool, the sorting accuracy of which affects the formation of the sale price of the final product (wool), including the size of the manufacturer's profit, respectively, and the effectiveness and the level of economic efficiency of production. One of the most problematic areas is the subjective assessment of wool quality at the stage of pricing policy formation. This criterion is determined by a set of physical and technological indicators, which include the color of the coat, due to the degree of its melanin pigmentation or yellowing. Such an assessment, at present, is carried out with the participation of the operator, without the involvement of technical means capable of objectively registering and further providing data for the successful selection of sheep and the sale of wool.

In the course of the study, a systematic approach to the study of technical and economic processes and phenomena, an abstract logical method, monographic and empirical methods, a comparative analysis method, tabular and graphical methods, as well as a computational

and constructive method for substantiating technical and economic indicators of the effectiveness of device implementation were used. The proposed analysis of the implementation of the device allows specialists at the level of enterprises producing sheep products to optimize the formation and implementation of the pricing policy. And it can also be used at the level of government bodies in determining the national policy for the development of sheep breeding and the formation of a strategy for its development. The obtained results of implementation allow:

- to increase the profit for each head of animals from the sale of better quality wool;
- to increase the level of profitability, which makes it possible to ensure the payback period for additional capital expenditures of less than two years;
- to confirm the economic feasibility of using this equipment, since the payback period for additional capital costs does not exceed two years, and the discounted payback period does not exceed the useful life.

Keywords: sheep breeding products, wool sorting, laser device, pricing policy, economic efficiency, profitability rate, discounted income.

References

1. Tsiubukh, A. V., Lisichenko, M. L. (2020). Color detection device of animal wool cover. *Modern Scientific Researches*, 13 (1), 56–63.
2. Morris, S. T. (2009). Economics of sheep production. *Small Ruminant Research*, 86 (1-3), 59–62. doi: <http://doi.org/10.1016/j.smallrumres.2009.09.019>
3. Ratnasari, I., Hakiq nurdiansyah, D. (2016). Feasibility Analysis of Breeding Sheep Garut. *Proceedings of the 2016 Global Conference on Business, Management and Entrepreneurship*, 15, 120–124. doi: <http://doi.org/10.2991/gcbme-16.2016.21>
4. Wiedemann, S. G., Ledgard, S. F., Henry, B. K., Yan, M.-J., Mao, N., Russell, S. J. (2015). Application of life cycle assessment to sheep production systems: investigating co-production of wool and meat using case studies from major global producers. *The International Journal of Life Cycle Assessment*, 20 (4), 463–476. doi: <http://doi.org/10.1007/s11367-015-0849-z>
5. Binkevycha, V. Ya., Yatsenko, I. V. (2015). Sheep breeding in Ukraine: major trends of industry activity. *Naukovyi visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu veterynarnoi medytsyny ta biotekhnologii im. Gzhytskoho*, 17 (1 (2)), 212–220.
6. Boiko, V. O. (2018). Prospects for development and increase of the competitiveness of the sheep breeding in Kherson region. *Ekonomika APK*, 1, 26–33.
7. Zharuk, L., Koval, T., Kozak, O. (2020). Development of the world market of sheep products. *Ekonomika APK*, 8, 60–71. doi: <http://doi.org/10.32317/2221-1055.202008060>
8. Ibatyllin, I. I., Pabat, V. O., Tyrunskiy, V. M. (2014). Current condition and ways of increasing of the export potential of sheep industry of Ukraine. *Ekonomika APK*, 3, 13–23.
9. Kytaieva, A. P., Bezalychna, O. O. (2016). Problemy suchasnoho rozvytku vivcharstva. *Tvarynnytstvo Ukrainy*, 1-2, 2–4.
10. Kozak, O., Bezhenar, I. (2015). Organizational and economic reserves of improving the sheep breeding industry competitiveness. *Ekonomika APK*, 8, 33–38. doi: <http://doi.org/10.32317/2221-1055.201508033>
11. Kravchenko, O. M. (2019). Mekhanizm formuvannya tsinovoho lantsiuha na tvarynnytsku produktsiiu v suchasnykh umovakh rozvytku Ukrainy. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva. Ser. Ekonomichni nauky*, 202, 119–131.
12. Kravchenko, O. M., Netetskiy, L. H. (2019). Transmissiia tsiny mizh uchashnykamy ahroprodovolchoho lantsiuha produktsii skotarstva. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva. Ser. Ekonomichna nauky*, 206, 98–113.
13. *Statystychnyi zbirnyk. Silske hospodarstvo Ukrainy*. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. Available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/07/Arch_sg_zb.htm
14. Shtompel, M. V., Vovchenko, B. O. (2005). *Tekhnolohiia vyrobnytstva produktsii vivcharstva*. Kyiv: Vyscha osvita, 343.
15. *Metody ekonomichnoho otsiniuvannia tekhniky na etapi vyprobuvannia. Silskohospodarska tekhnika*: DSTU 4397:2005-2005. (2005). Kyiv: Derzhspozhyvstandart Ukrainy, 17.
16. *Metody ekonomichnoi otsinky tekhniky dlia tvarynnytstva. Silskohospodarska tekhnika*: DSTU 46.012-2000 (2000). Kyiv: Minahropolityky Ukrainy, 17.
17. Starchenko, H. V. (2018). *Upravlinnia proektamy: teoriia ta praktyka*. Chernihiv: vydavets Brahy nets O. V., 306.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235630

BUDGET EXPENDITURE MANAGEMENT IN CONDITIONS OF DECENTRALIZATION ON THE EXAMPLE OF UKRAINE

pages 41–45

Olena Shaporenko, Postgraduate Student, Department of Budget Policy and Budget System Development, State Educational and Scientific Institution «Academy of Financial Management», Kyiv, Ukraine, e-mail: shaporenko2708@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5252-7056>

The object of this research is budget expenditures. The limited financial resources are typical for most countries of the world, therefore, it is important to find and improve the ways of forming and implementing the budgetary policy of the state at every stage of the budgetary process. The budget of any country reflects important economic and social aspects of the life of society as a whole and each person individually. Of course, the budget is a powerful regulator of the main economic processes. One of the most problematic areas is ineffective and inefficient use of budget expenditures. Therefore, this study is aimed at developing practical recommendations for optimizing the process of managing budget expenditures in the context of decentralization to ensure sustainable socio-economic development of the state. To achieve this aim, the author used the problems of managing budget expenditures on the example of Ukraine in the context of the introduction of decentralization processes in the country.

The research used the methods of scientific abstraction, systems approach, grouping and classification. To determine the integrated indicator of the efficiency of budget expenditures management at the level of a budgetary institution, society, region, state, a statistical method was used that reflects the correlations of the constituent indicators. To optimize the process of managing budget expenditures, which is considered as a cycle of public policy, two main approaches are proposed. First, a change in the concept of budget expenditures management – a transition from the consumption budget to the development budget, which will allow achieving sustainable economic development in the long term. Secondly, it is proposed to introduce an assessment of the effectiveness of budget expenditure management by calculating an integrated indicator, consisting of all components that reflect the effectiveness of the budgetary policy being implemented.

Thanks to the proposed methodology, it is possible to timely adjust the policy for managing budget expenditures in the event of an unsatisfactory value of the integrated indicator of the effectiveness of managing budget expenditures. This provides the advantage that such an adjustment will have a positive effect, since it will be carried out both at the level of a budgetary institution, society, region, and the state as a whole.

Keywords: development expenditures, consumption expenditures, integrated indicator of the efficiency of budget expenditures management.

References

1. Derzhavnyi borh Ukrainy. *Minfin*. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>
2. *Derzhavna kaznacheiska sluzhba Ukrainy*. Available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>
3. *Derzhavna sluzhba statystyky*. Available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
4. *The Inclusive Development Index 2018*. (2018). Available at: <https://www.weforum.org/reports/the-inclusive-development-index-2018>
5. *Detsentralizatsiia*. Available at: <https://decentralization.gov.ua/new-gromada>
6. Buchanan, J. M., Musgrave, R. A. (1999). *Public Finance and Public Choice: Two Contrasting Visions of the State*. The MIT Press, 282.
7. Keynes, J. M. (2016). *The General Theory of Employment, Interest, and Money*. Stellar Classics, 168.
8. Friedman, M. (2003). *Capitalism and Freedom*. University of Chicago Press, 230.
9. Vasyutinska, L. (2019). Improving of budget expenditures management effectiveness: problems and pragmatics. *Socio-Economic Research Bulletin*, 1 (69), 140–148. doi: [http://doi.org/10.33987/vsed.1\(69\).2019.140-148](http://doi.org/10.33987/vsed.1(69).2019.140-148)
10. Yefymenko, T. I. (2017). Fiscal space and stabilization of public finance. *Finansy Ukrainy*, 9, 7–28. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2017_9_3
11. Kudriashov, V. P. (2018). Management of budget operations according to fiscal rules. *Finansy Ukrainy*, 12, 31–51. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2018_12_4
12. Lukianenko, I. H. (2004). *Systemne modeluvannia pokaznykiv biudzheto-noi systemy Ukrainy: pryntsypp ta instrumenty*. Kyiv: Vyd. dim «Kyievo-Mohylianska akademiia», 542.
13. Lunina, I. (2019). Conceptual basics of public finance sustainability. *Finansi Ukraini*, 11, 97–109. doi: <http://doi.org/10.33763/finukr2019.11.097>
14. Pavliuk, K. V. (2006). *Biudzhety i biudzhetni protsesy v umovakh tranzitivnoi ekonomiky Ukrainy*. Kyiv: NDFI, 584.
15. Buriachenko, A., Levchenko, K. (2019). Behavioral economy and decentralization of the budget system. *Finansi Ukraini*, 9, 27–42. doi: <http://doi.org/10.33763/finukr2019.09.027>
16. Ljutyj, I., Spasiv, N. (2019). Assessment of the financial capacity of united territorial communities. *Finansi Ukraini*, 7, 92–112. doi: <http://doi.org/10.33763/finukr2019.07.092>
17. *Richnyi zvit pro vykonannia biudzhetu stanom na 01.01.2020 roku*. Available at: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/richnij-zvit-pro-vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu-ukrayini-za-2019-rik>
18. *Finansovyi portal Minfin*. Available at: <http://index.minfin.com.ua/budget/>
19. *The Legatum Prosperity Index*. Available at: <https://www.prosperity.com/>

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235461

ASSESSMENT OF THE IMPACT OF COVID-RESTRICTIONS ON THE ECONOMY OF UKRAINE AND THE WORLD

pages 46–50

Serhii Voitko, Doctor of Economic Sciences, Professor, Department of International Economics, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: s.voytko@kpi.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2488-3210>

Tetiana Mazanko, Lead Engineer, Department of Automation of Designing of Energy Processes and Systems, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: mazanko2007@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0946-2976>

The object of research is the processes of reducing economic activity in Ukraine and the world during COVID-restrictions, reducing the amount of carbon dioxide emissions in 2020 compared to 2019 by country and in various sectors of the economy. The most topical researches and publications in which the given questions are covered are analyzed. Based on statistical data, the paper shows a slight decline in Ukraine's GDP in 2020. Based on the consideration of the negative impact of quarantine restrictions, it was noted that the type of economic activity (EA) such as passenger transport suffered the most. At the same time, as the production of foreign trade, the performance of retail trade and construction has improved its dynamics. Elsewhere in the world, there has also been a slight economic downturn, while China has been able to maintain a slight increase in GDP. For 2021, there is a positive outlook for economic growth. The introduction of lockdowns and quarantine restrictions has led to a simultaneous reduction in CO₂ emissions worldwide and reduced the negative impact on the environment. Thanks to the data of carbon dioxide emissions monitoring, it is possible to see a significant reduction in emissions since the beginning of COVID-restrictions in 2020. At the end of the year, the level of emissions reached almost the same level as before the restrictions, but the total volume for the year decreased significantly. If to look at the sectors, the largest amount of carbon dioxide emissions decreased in the aviation sector. This also applies to the land transport sector. Peaks of falling CO₂ emissions occur in April 2020. The study showed that the reduction in economic activity due to «lockdowns» and quarantine restrictions affected the fall in energy consumption, especially in the aviation and land transport sectors, and this, in turn, led to a reduction carbon dioxide. This duly explains the relationship between declining economic growth and reducing CO₂ emissions.

The conducted research will be of interest to relevant ministries and departments in terms of their areas of responsibility, relevant organizations dealing with environmental and economic research, specialists who study and use in practice research on socio-economic problems of society.

Keywords: economic activity, decarbonization, COVID-restrictions, carbon dioxide emissions, post-COVID economic system, energy consumption.

References

1. Liu, Z., Ciaia, P., Deng, Z., Lei, R., Davis, S. J., Feng, S. et. al. (2020). Near-real-time monitoring of global CO₂ emissions reveals the effects of the COVID-19 pandemic. *Nature Communications*, 11 (1). doi: <http://doi.org/10.1038/s41467-020-18922-7>
2. Le Quéré, C., Jackson, R. B., Jones, M. W., Smith, A. J. P., Abernethy, S., Andrew, R. M. et. al. (2020). Temporary reduction in daily global CO₂ emissions during the COVID-19 forced confinement. *Nature Climate Change*, 10 (7), 647–653. doi: <http://doi.org/10.1038/s41558-020-0797-x>
3. Forster, P. M., Forster, H. I., Evans, M. J., Gidden, M. J., Jones, C. D., Keller, C. A. et. al. (2020). Current and future global climate impacts resulting from COVID-19. *Nature Climate Change*, 10 (10), 913–919. doi: <http://doi.org/10.1038/s41558-020-0883-0>
4. *Department of Strategic Planning and Macroeconomic Forecasting. Additional issue of consensus forecast «UKRAINE: The Impact of COVID-19 on the Economy and Society (vision of post-pandemic development in 2020–2024 through the eyes of experts and youth)»* (2020). Available at: <https://me.gov.ua/old/Documents/List?lang=uk-UA&id=767c9944-87c0-4e5a-81ea-848bc0a7f470&tag=Konsensus-prognoz>
5. *Press-conference: Economic impact of COVID-19 pandemic on Ukraine: three scenarios* (2020). Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-presshall/3027519-ekonomichniy-vpliv-covid19-na-ukrainu-tri-scenarii.html>

6. *Gross domestic product (GDP) in Ukraine 2021* (2021). Available at: <https://index.minfin.com.ua/economy/gdp/>
7. *Against the background of lockdown: the Ministry of Economy forecasts a fall in GDP in the first quarter by 3 %* (2021). Available at: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/01/11/669855/>
8. *All forecasters were wrong: the Ministry of Economy explained the reasons for the moderate drop in Ukraine's GDP* (2021). Available at: <https://finance.liga.net/ekonomika/novosti/oshiblis-vse-prognozysty-minekonomiki-obyasnilo-prichiny-umerennogo-padeniya-vvp-ukrainy>
9. Petrashko, I. (2021). *The Ministry of Economy maintains the forecast of economic growth in 2021 by 4.6 %*. Available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/731072.html>
10. *European Commission study: Ukraine reduces CO₂ emissions* (2020). Available at: <https://www.dw.com/uk/doslidzhennia-yevrokomisii-ukraina-skorochuie-vykydy-co2/a-54868014>
11. *Carbon monitor*. Available at: <https://carbonmonitor.org/>
12. *On Principles of Monitoring, Reporting and Verification of Greenhouse Gas Emissions* (2019). Law of Ukraine No. 377-IX. 12.12.2019. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), 22, 150. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/377-20#Text>
13. *On approval of the Procedure for monitoring and reporting on greenhouse gas emissions* (2020) Resolution of Cabinet of Ministers of Ukraine No. 960. 23.09.2020. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2020-%D0%BF#Text>
14. *Monitoring of greenhouse gas emissions begins in Ukraine* (2021). Available at: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukrayini-rozpochinayut-monitoring-za-vikidami-parnikovih-gaziv>
15. *Global Energy Trends 2020* (2020). Available at: <https://www.enerdata.ru/publications/reports-presentations/world-energy-trends.html>

PROBLEMS OF MACROECONOMICS AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235412

INVESTIGATING THE FISCAL MOTIVE OF STATE INCENTIVES FOR INNOVATIVE AND INVESTMENT ACTIVITY

pages 51–54

Julia Yereshko, PhD, Associate Professor, Department of Theoretical and Applied Economics, National Technical University of Ukraine «Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute», Kyiv, Ukraine, e-mail: julia.yereshko@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9161-8820>

The object of research is the state as an economic agent of innovative development. The analysis of scientific achievements on the issue of the state innovation and investment activity stimulation and the study of the state from the standpoint of the innovative development subject forms a fairly clear idea about the mechanisms of activation of them both, at the same time, the motives for the state to stimulate innovation remain not fully covered.

The state itself is not interested in stimulating the innovation and investment processes and in transition to sustainable development. This interest is mediated, as for any other economic agent, by imbalance and/or obtaining additional economic effect in the form, for example, budget expenditures reduction; tax revenues growth, managerial staff optimization, etc. And, crucialness of purely liberal nature of any controlled influence on the system mediates that state regulatory activity should be based on the economic benefit of the agent, as opposed to the political motives of nominal adherence to the generally accepted course of development.

Well-known trajectories and patterns of administrative and economic activity of the state give grounds to assume the following main economic motives for stimulating the innovation process:

- increase in tax revenues (fiscal motive);
- reducing the burden on the budget;
- GDP growth;
- increasing the country's competitiveness;
- optimization of administrative costs and management staff;
- attracting program financing and investments.

Prominent among which is the increase in tax revenues or fiscal motive. It can result in several areas:

- from the standpoint of additional taxes due to the increase in effectiveness of legal entities innovative activity – the expansion of

business activities; types and volumes of sales of products and services; increase in the number of enterprises; increase in the cost of sold products; profitability, etc.;

– from the standpoint of additional taxes due to better development of the workforce – higher employment; higher wages, etc.

Keywords: sustainable development, innovative development, innovation and investment activities, government incentives, government policy, innovation policy.

References

1. Scotchmer, S. (2004). *Innovation and incentives*. MIT press, 376. Available at: <https://mitpress.mit.edu/books/innovation-and-incentives>
2. Sunny, S. A., Shu, C. (2017). Investments, incentives, and innovation: geographical clustering dynamics as drivers of sustainable entrepreneurship. *Small Business Economics*, 52 (4), 905–927. doi: <http://doi.org/10.1007/s11187-017-9941-z>
3. Moretti, E., Wilson, D. J. (2014). State incentives for innovation, star scientists and jobs: Evidence from biotech. *Journal of Urban Economics*, 79, 20–38. doi: <http://doi.org/10.1016/j.jue.2013.07.002>
4. Indicator A5. What are the financial incentives to invest in education? (2020). *OECD*. Available at: <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/68460537-en/index.html?itemId=/content/component/68460537-en>
5. Detailed ANBERD data analysis of business R&D expenditure across industries (2021) *OECD*. Available at: <https://www.oecd.org/innovation/inno/anberdanalyticalbusinessenterpriseresearchanddevelopmentdatabase.htm>
6. Global Innovation 1000 study (2018) *PWC network*. *Strategy & Innovation* 1000.html Available at: <https://www.strategyand.pwc.com/gx/en/insights/innovation1000.html>
7. Christie, R. (2021). Taxing Tech. *International Monetary Fund*. Available at: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/fandd/2021/03/taxing-big-tech-and-the-future-of-digital-services-tax-christie.htm>
8. How Tech Taxes Became the World's Hottest Debate (2020). *NY Times*. Available at: <https://www.nytimes.com/2020/01/23/business/tech-taxes-debate.html>
9. HALUZI: TOP-20 (2019). *Visnyk. Ofitsiyno pro podatky*, 9–10. Available at: <http://www.visnuk.com.ua/uploads/media/file/2019/08/28/b96de4824cb0b7f7ff5686c6f80cdc297642d4b9.pdf>
10. Yaka haluz ekonomiky splatyla naibilshe nepriamykh podatki (2019). *Cost.ua*. Available at: <https://cost.ua/768-yaka-haluz-ekonomiky-splatyla-naybilshe-nepriamykh-podatki/>

ECONOMICS AND MANAGEMENT OF ENTERPRISE

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235296

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ сторінки 6–11**Гласов П. В.**

Об'єктом дослідження є впровадження кластеризації економіки як ефективного механізму управлінського обліку витрат підприємств. Одним з найбільш проблемних місць є виявлення основних пріоритетних напрямів кластеризації економіки, які будуть активно впливати на розвиток управлінського обліку витрат підприємств. Використання кластерного механізму управлінського обліку витрат, завдяки управлінському, інформаційному, кадровому, фінансовому, інвестиційному, інноваційному потенціалу дозволить створити науково-дослідну базу для розробки методики обліку витрат та оцінити перспективи її використання в кластерах.

Проведено аналіз сучасного стану впровадження кластеризації економіки на прикладі України. Визначено основні характеристики напрямів розвитку впровадження кластеризації економіки. Основні пріоритетні напрями кластеризації економіки будуть активно впливати на розвиток управлінського обліку витрат підприємств.

В ході дослідження використовувалися підходи до кластеризації економіки як до ефективного механізму управлінського обліку витрат підприємств. Визначено етапи впровадження кластеризації економіки як ефективного механізму управлінського обліку витрат підприємств. Ці етапи передбачають визначення ролі кластеризації економіки в створенні ефективного механізму обліку витрат в кластерах та розробку й виконання планів заходів щодо її впровадження. Наступним етапом є аналіз здійснення управлінського обліку витрат в кластерах та розробка засад його формування. Для їх реалізації запропоновано розробити напрями розвитку впровадження кластеризації економіки та представити кластерний механізм як дієвий фактор удосконалення управлінського обліку витрат підприємств. Завдяки цьому забезпечується можливість запобігати та вирішувати проблеми управлінського обліку витрат в кластерах та підвищувати ефективність діяльності кластерного об'єднання. У порівнянні з аналогічними відомими методами запропоновані підходи дозволяють сформувати дієву систему управлінського обліку витрат та удосконалити управління в кластерах за допомогою кластерного підходу.

Ключові слова: кластеризація економіки, кластерні утворення, управлінський облік витрат, механізм управлінського обліку витрат.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235625

КРИТИЧНА ОЦІНКА ПРИНЦИПІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СЕРЕД СКЛАДОВИХ БІЗНЕС МОДЕЛІ ПІДПРИЄМСТВА З ІНДУСТРІЇ МОДИ НА РАННІЙ СТАДІЇ ЙОГО ЖИТТЕВОГО ЦИКЛУ сторінки 12–17**Виноградова О. В., Писар Н. Б., Дрокіна Н. І., Литвинова О. В., Совершенна І. О.**

Об'єктом дослідження є процеси взаємодії компонентів бізнес моделі для підприємства з індустрії моди на ранній стадії його життєвого циклу, які підпорядковуються принципам сталого розвитку та виділяють бізнес модель з моделі «швидкої моди». Одним з найбільш проблемних місць є визначення фактичних складових бізнес моделі підприємства індустрії моди, що працює за принципами сталого розвитку, а не тих, що тільки декларуються самим підприємством. А також використовуються як інструмент просування без фактичного впровадження цих інструментів в діяльність. Крім того, важливим є не тільки встановлення мінімального переліку таких інструментів, а також встановлення їх взаємозв'язку.

В ході дослідження використовувалися методи докладного аналізу сучасного стану проблеми, на основі інформаційного пошуку з широким використанням електронно-обчислювальної машини. Також використовувалися методи емпіричного дослідження (спостереження, порівняння), метод синтезу та структурно-генетичний метод (вилучення із складного явища таких елементів, які значно впливають на решту сторін об'єкта дослідження, у досліджуваному випадку інструментів сталого розвитку). При цьому використовувалися різні джерела інформації, бази даних EBSCO, ResearchGate, Jstorg, вторинні джерела інформації, сайти компаній, аналітичні звіти. А також первинні джерела – інтерв'ю представників компаній індустрії моди, які впроваджують «сталу» практику в бізнес процеси на своїх підприємствах (наприклад, ТОВ «Зе Коут», Київ, Україна).

Науково-практична цінність дослідження полягає у тому, що ділова діяльність сучасних компаній повинна узгоджуватись із цілями сталого розвитку, заявленими ООН. А розвиток – залучати своїх споживачів не лише до популяризації, оцінки чи просування існуючих продуктів, а й до створення якісних продуктів за принципами сталого розвитку. Завдяки цьому забезпечується можливість оновлення співпраці компаній, оновлення місії, цілей, та бачення розвитку бізнесу на якісно високих стандартах сталого економічного розвитку. Це дозволяє обґрунтовано підходити до побудови бізнесу за принципами сталого розвитку та отримати економічні ефекти від впровадження у виробництво принципів сталого розвитку. Зокрема, може бути підвищена якість продукції.

Ключові слова: індустрія моди, принципи сталого розвитку, бізнес-модель, життєвий цикл підприємства, сталий економічний розвиток.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235925

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ШЛЯХІВ ОЗДОРОВЛЕННЯ ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ сторінки 18–21**Собіх О. В.**

Об'єктом дослідження обрано туристичну сферу. Основний акцент був приділений готельним підприємствам, котрі зазнали великих збитків в період локдаунів, а також в післялокдаунний період. Умови пандемічного локдауну спонукали економічні суб'єкти перебудувати діяльність відповідно до нових комунікативних та операційних правил. Сфера готельних послуг, основною метою якої є організація відпочинку, найбільше постраждала від карантину, адже опинилась під повною забороною. Тому відновитися не змогли

малі готелі, вони закрилися. Згодом було дозволено урядом не закривати вітчизняні підприємства готельної сфери, а продовжувати працювати за умов дотримання спеціально розроблених тимчасових рекомендацій роботи готелів. Ці рекомендації стосуються бронювання місць в готелі, проживання та харчування туристів в номерах, умов дезінфекції готелю та детарифікації номерів до та після проживання гостей, умов роботи персоналу готелю, тощо.

Запропоновано в якості одного з можливих шляхів виходу підприємств сфери гостинності з кризи, створення гібрид-готелів або комбоготелів та концептуальних хостелів, як інтеграційні форми підприємств в гостинній індустрії. В ході дослідження використований емпіричний метод дослідження. Завдяки порівнянням різних періодів можна було робити висновки про фінансові втрати готельної індустрії. Базуючись на аналізі питання, були досліджені та розкриті зміни в організації роботи готелів, умовах праці готельної індустрії, які відбулись через запровадження карантину. Пом'якшення карантинних обмежень сприяло поживленню діяльності, проте вона легітимна в межах протоколів та нормативних актів місцевих та державних органів влади щодо профілактики поширення вірусного зараження. Тому менеджмент економічних суб'єктів впроваджує комплаєнс-контроль-перевірку на відповідність і дотримання правил. Ще одна назва комплаєнс-контролю – «управління комплаєнс-ризиками». Ця функція покладається на спеціальних співробітників або навіть цілі підрозділи компанії. Великі підприємства запроваджують відділ або службу, що відповідає за комплаєнс.

Отримані результати досліджень можуть бути корисними для вивчення питань, пов'язаних з техногенними та екологічними катастрофами, та їх впливом на туристичну галузь.

Ключові слова: туристична індустрія, готельні підприємства, готельна сфера, комбо-готель, пандемія COVID-19, комплаєнс-контроль.

DEVELOPMENT OF PRODUCTIVE FORCES AND REGIONAL ECONOMY

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235888

МІНІМІЗАЦІЯ БАР'ЕРІВ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В КОНТЕКСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В ПРОЦЕСІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ сторінки 22–27

Білоус Л. Б.

Об'єктом дослідження є соціально-економічна модель країни в розрізі енергоефективних чинників в процесі економічного розвитку. Автором адаптована таксономія бар'єрів та визначена нова група бар'єрів, властивих соціально-економічним моделям держав з перехідною економікою. Досягнення цілей сталого розвитку можливе при досягненні загальної енергетичної ефективності, яка забезпечується впроваджуваними інноваційними енергетичними технологіями. Здатність досліджуваних суб'єктів сприймати та просувати інноваційні енергетичні технології визначається рівнем їх економічного розвитку. Будуючи концепцію енергоефективного управління, досліджуваним суб'єктам слід врахувати вичерпність первинних ресурсів на тлі зростаючих потреб. Для визначення рівня економічного розвитку досліджуваних суб'єктів у роботі використана одна з логічних функцій Харрінгтона. В показниках приватної бажаності логічної функції Харрінгтона показники від 0,37 до 0,8 – це потенціал для розвитку, наразі нереалізований в досліджених суб'єктах, що є шляхом до сталого розвитку. За визначеними рівнями приватних бажаностей економічним агентам надані рекомендації щодо економічної доцільності впровадження інноваційних енергетичних технологій. Разом з тим процес дослідження передбачив ідентифікацію та локалізацію бар'єрів енергоефективності в досліджуваних суб'єктах, що розширило аналітичні можливості з точки зору надання практичних рекомендацій. Такі рекомендації в комплексі з приватними бажаностями досліджуваних суб'єктів дозволили сформулювати концептуальну схему підвищення ефективності енергоресурсних чинників управління економічним розвитком. Автором запропоновані заходи: масштабування грантового фінансування, децентралізація джерел енергопостачання, запровадження знань, кооперація громад та в громаді, розвиток підприємництва та екологізація середовища. Напрями посилюють умотивованість управлінських рішень в контексті ефективного впливу енергоресурсних чинників на динаміку економічного розвитку в сучасних умовах та можуть бути використані при розробці поточних та стратегічних планів і програм.

Ключові слова: бар'єри енергетичної ефективності, таксономія бар'єрів, прийняття управлінських рішень, сталий розвиток.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235901

ФОРМУВАННЯ ПРИНЦИПІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО ТУРИЗМУ ЯК БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ сторінки 28–32

Белюсова Н. В.

Об'єктом дослідження є проблематика формування принципів розвитку інклюзивного туризму як нового багатофункціонального науково-практичного напрямку, який розглядається в рамках соціально-економічної сфери. Одним з найбільш проблемних місць впровадження даного напрямку є теоретико-методологічне обґрунтування принципів розвитку та впровадження інклюзивного туризму, який тільки-но починає вивчатись з точки зору економічної ефективності та соціальної захищеності, фігуруючи на ринку туристичних послуг. В цьому зв'язку суттєвим фактором залишається комплексність вирішення соціально-економічних завдань, які стосуються як інклюзивного туризму, так і дотичних до нього наукових напрямів, які у комплексі створюють інклюзивне середовище та забезпечують планомірний розвиток нового напрямку.

Проведено аналіз сучасного стану інклюзивного туризму в світі, визначені принципи та пріоритетні завдання щодо розвитку та впровадження даного напрямку на прикладі України. Для нестабільної соціальної та економічної сфер України, процедура адаптації інклюзивного туризму ускладнюється впливом ризиків впровадження та є складною й тривалою процедурою.

В ході дослідження використовувалися 7 принципів соціальної реабілітації людей з інклюзією, які лягли в основу загальної Концепції розвитку та впровадження інклюзивного туризму. Для їх реалізації визначено чинники, які сприяють адаптації осіб із вадами здоров'я завдяки інклюзивному туризму, та фактори обмеження або впливу на можливість організації інклюзивного туризму. Завдяки цьому забезпечується методологічно-інформативний сегмент розвитку інклюзивного середовища та уможливується процедура проведення оцінки як соціальних, так і економічних ризиків проекту. Тільки при наявності державної стратегічної програми перспективного розвитку інклюзивного туризму та ретельному аналізі ключових ризиків, можливо уникнути проблем у майбутньому.

У порівнянні з аналогічними відомими методологіями, запропоновані підходи дозволяють мінімізувати ризики в процесі створення інклюзивного середовища та спрогнозувати електоральну реакцію та соціально-економічні аспекти впровадження інклюзивного туризму.

Ключові слова: соціально-економічний розвиток, інклюзивний туризм, інклюзивне середовище, люди з інвалідністю, багатофункціональна система.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235915

ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИСТРОЮ ДЛЯ СОРТУВАННЯ ПРОДУКЦІЇ ВІВЧАРСТВА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ сторінки 33–40

Цибух А. В., Кравченко О. М., Помітун І. А., Лисиченко М. Л.

Об'єктом дослідження є методологія техніко-економічного обґрунтування впровадження пристрою для сортування продукції вівчарства. Під продукцією вівчарства розуміється вовна овець, точність сортування якої впливає на формування ціни реалізації кінцевої продукції (вовни), в тому числі на розмір прибутку виробника, відповідно, і на результативність, і рівень економічної ефективності виробництва продукції. Одним з найбільш проблемних місць є суб'єктивна оцінка якості вовни на етапі формування цінової політики. Цей критерій визначається набором фізичних і технологічних показників, до яких належить забарвлення шерсті, переважно обумовлене ступенем її меланінової пігментації. Така оцінка, на даний час, проводиться за участю оператора, без залучення технічних засобів, здатних об'єктивно реєструвати та далі надавати дані для успішної селекції овець і реалізації вовни.

В ході дослідження використовувався системний підхід до вивчення техніко-економічних процесів і явищ, абстрактно-логічний метод, монографічний та емпіричний методи, метод порівняльного аналізу, табличний та графічний методи, а також розрахунково-конструктивний метод обґрунтування техніко-економічних показників ефективності впровадження пристрою. Запропонований в роботі аналіз впровадження пристрою дозволяє фахівцям на рівні підприємств-виробників продукції вівчарства оптимізувати проведення формування та реалізації цінової політики. А також може бути використаний на рівні органів державного управління при визначенні національної політики розвитку вівчарства та формуванні стратегії його розвитку. Отримані результати впровадження дозволяють:

- підвищити прибуток на кожну голову тварин від реалізації більш якісної вовни;
- збільшити рівень рентабельності, що дозволяє мати термін окупності додаткових капітальних витрат меншим за два роки;
- підтвердити економічну доцільність застосування зазначеного обладнання, оскільки термін окупності додаткових капітальних витрат не перевищує двох років, а дисконтований термін окупності не перевищує термін корисного використання.

Ключові слова: продукція галузі вівчарства, сортування вовни, лазерний прилад, цінова політика, економічна ефективність, норма прибутковості, дисконтований дохід.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235630

УПРАВЛІННЯ ВИДАТКАМИ БЮДЖЕТУ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ сторінки 41–45

Шапоренко О. О.

Об'єктом даного дослідження є видатки бюджету. Обмеженість фінансового ресурсу характерна для більшості держав світу, тому важливим є питання пошуку та удосконалення шляхів формування та реалізації бюджетної політики держави на кожному етапі бюджетного процесу. В бюджеті будь-якої країни відбиваються важливі економічні та соціальні аспекти життя суспільства в цілому та кожної людини окремо. Безумовно, бюджет є потужним регулятором основних економічних процесів. Одним з найбільш проблемних місць є неефективне та нераціональне використання видатків бюджету. Тому дане дослідження направлене на розробку практичних рекомендацій щодо оптимізації процесу управління видатками бюджету в умовах децентралізації для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку держави. Для досягнення поставленої мети автором використано проблематику управління видатками бюджету на прикладі України в умовах запровадження процесів децентралізації в країні.

В ході дослідження використовувались методи наукової абстракції, системного підходу, групування та класифікації. Для визначення інтегрованого показника ефективності управління видатками бюджету на рівні бюджетної установи, громади, регіону, держави використано статистичний метод, що відображає кореляційні зв'язки складових показників. Для оптимізації процесу управління видатками бюджету, який розглядається як цикл державної політики запропоновано два основні підходи. По-перше, зміна концепції управління видатками бюджету – перехід від бюджету споживання до бюджету розвитку, що дозволить у довгостроковій перспективі досягти сталого економічного розвитку. По-друге, запропоновано запровадити оцінку ефективності управління видатками бюджету шляхом розрахунку інтегрованого показника, що складається з усіх компонентів, які відображають результативність бюджетної політики, що провадиться.

Завдяки запропонованій методиці забезпечується можливість вчасного коригування політики управління видатками бюджету у випадку незадовільного значення інтегрованого показника ефективності управління видатками бюджету. Зазначене забезпечує перевагу в тому, що таке коригування матиме позитивний ефект, оскільки буде здійснюватися як на рівні бюджетної установи, громади, регіону, так і держави в цілому.

Ключові слова: видатки розвитку, видатки споживання, інтегрований показник ефективності управління видатками бюджету.

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235461

ОЦІНКА ВПЛИВУ COVID-ОБМЕЖЕНЬ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА СВІТУ сторінки 46–50**Войтко С. В., Мазанко Т. О.**

Об'єктом дослідження є процеси зниження економічної діяльності в Україні та світі під час COVID-обмежень, зменшення кількості обсягів викидів вуглекислого газу у 2020 порівняно з 2019 по країнах та у різних секторах економіки. Проаналізовано найактуальніші дослідження та публікації, в яких висвітлена дані питання. На основі статистичних даних в роботі показано незначне падіння ВВП України у 2020 році. На основі розгляду негативного впливу карантинних обмежень відмічено, що найбільше постраждав такий вид економічної діяльності (ВЕД), як пасажирський транспорт. В той же час, як ВЕД виробничого спрямування, показники діяльності роздрібної торгівлі та будівництва покращили свою динаміку. В інших країнах світу також відмічене незначне падіння економіки, в той же час як Китай зміг зберегти незначне зростання ВВП. На 2021 рік зберігається позитивний прогноз зростання економіки. Введення «локдаунів» та карантинних обмежень призвело до одночасного зменшення викидів CO₂ по всьому світі та зменшило негативний вплив на навколишнє середовище. Завдяки даним моніторингу обсягів викидів вуглекислого газу бачимо значне скорочення викидів саме з початку COVID-обмежень у 2020 р. На кінець року рівень викидів досяг майже того самого рівня, що й до початку обмежень, але загальні обсяги за рік значно зменшилися. Якщо розглядати по секторам, то найбільше обсяги викидів вуглекислого газу скоротилися у секторі авіації. Це стосується й сектору наземного транспорту. Піки падіння обсягів викидів CO₂ припадають на квітень 2020 р. Дослідження показало, що скорочення економічної активності в наслідок «локдаунів» та карантинних обмежень вплинуло на падіння споживання енергоресурсів, найбільше в секторах авіації та наземного транспорту, а це, як наслідок, призвело до скорочення викидів вуглекислого газу. Це належним чином пояснює залежність між зниженням економічного зростання та скороченням обсягів викидів CO₂.

Проведені дослідження будуть цікаві профільним міністерствам і відомствам у частині їх сфер відповідальності, профільним організаціям, що займаються проблематикою еколого-економічних досліджень. А також фахівцям, які вивчають і використовують на практиці дослідження з соціально-економічних проблем суспільства.

Ключові слова: економічна активність, декарбонізація, COVID-обмеження, викиди вуглекислого газу, пост-COVID-на економічна система, споживання енергоресурсів.

PROBLEMS OF MACROECONOMICS AND SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

DOI: 10.15587/2706-5448.2021.235412

ДОСЛІДЖЕННЯ ФІСКАЛЬНОГО МОТИВУ ДЕРЖАВНОГО СТИМУЛЮВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ сторінки 51–54**Ерешко Ю. О.**

Об'єктом дослідження є держава як економічний агент інноваційного розвитку. Аналіз наукового доробку з проблематики державного стимулювання інноваційно-інвестиційної активності та дослідження держави з позиції суб'єкта інноваційного розвитку формує доволі наочне уявлення про механізми активізації обох, водночас, мотиви держави у стимулюванні інновацій залишаються не повною мірою висвітленими.

Визначено, що держава сама по собі не зацікавлена у стимулюванні інноваційно-інвестиційного процесу та переході до сталого розвитку. Цей інтерес опосередкований, як і для будь-якого іншого економічного агента, порушенням рівноваги та/або отриманням додаткового економічного ефекту. Наріжність виключно ліберального характеру будь-якого керованого впливу на систему опосередковує, що державна регулююча діяльність має виходити радше з економічної вигоди даного агента, на протилежну політичним мотивам номінального слідування загальноприйнятому курсу розвитку.

Загальновідомі траєкторії та закономірності управлінської та економічної діяльності держави дають підстави припускати про такі основні економічні мотиви стимулювання нею інноваційного процесу:

- збільшення податкових надходжень (фіскальний мотив);
- зниження навантаження на бюджет;
- зростання ВВП;
- підвищення конкурентоспроможності країни;
- оптимізація адміністративних витрат і управлінського апарату;
- залучення програмного фінансування та інвестицій.

Фіскальний мотив посідає чільне місце серед всього спектру економічних мотивів стимулювання державою інноваційно-інвестиційної активності та може проявлятися в декількох площинах:

- з позиції донарахування податків внаслідок ефективізації інноваційної активності юридичних осіб – розширення видів підприємницької діяльності; видів і обсягів реалізації продукції та послуг; збільшення кількості підприємств; зростання вартості реалізованої продукції; прибутковості тощо;
- з позиції донарахування податків внаслідок якісного розвитку робочої сили; вищих показників оплати праці тощо.

Ключові слова: сталий розвиток, інноваційний розвиток, інноваційно-інвестиційна діяльність, державне стимулювання, державна політика, інноваційна політика.